

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTARIRE Nr. 658

din 12.06.2007

**cu privire la Programul național de promovare
a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015**

Publicat : 15.06.2007 în Monitorul Oficial Nr. 82-85 art Nr : 676

În vederea transpunerii în viață a prevederilor Legii privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației nr.1513-XII din 16 iunie 1993 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.60-61, art.259), cu modificările și completările ulterioare, și ținând cont de importanța educației pentru sănătate a populației și a promovării modului sănătos de viață în profilaxia maladiilor infecțioase și neinfecțioase, în fortificarea sănătății populației și în prelungirea duratei de viață activă și creatoare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, conform anexei nr. 1;

Componența nominală a Consiliului național pentru coordonarea și monitorizarea realizării Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, conform anexei nr. 2;

Regulamentul Consiliului național pentru coordonarea și monitorizarea realizării Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, conform anexei nr. 3.

2. Ministerul Sănătății va coordona și va monitoriza realizarea acțiunilor Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015 și va prezenta, în caz de necesitate, propuneri în vederea operării modificărilor necesare în program, reieșind din realitățile din teritorii.

3. Se autorizează ministerele, agențiile, serviciile și se recomandă consiliilor municipale Chișinău și Bălți, administrației unității teritoriale autonome Găgăuzia (Gagauz-Yeri) și consiliilor raionale:

în termen de 3 luni, să elaboreze și să aprobe programe departamentale și teritoriale de promovare a modului sănătos de viață, precum și să asigure realizarea lor în colaborare cu partenerii, inclusiv organizațiile neguvernamentale, și cu populația;

să creeze comisii teritoriale cu funcții de organizare și control al realizării programelor naționale și teritoriale de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015.

4. Se stabilește că finanțarea acțiunilor prevăzute în Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015 se va efectua, în limita mijloacelor prevăzute în aceste scopuri de la bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale, mijloacele fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală precum și din contribuțiile organizațiilor internaționale, din donații și granturi.

5. Ministerul Sănătății, în comun cu Academia de Științe a Moldovei, va prevedea în Comanda de stat tematica științifică de promovare a modului sănătos de viață.

6. Se stabilește că campaniile și activitățile de informare, educare și comunicare cu tematica sănătății publice, desfășurate de instituțiile statale și nonguvernamentale, trebuie să fie avizate de

Ministerul Sănătății.

7. Instituțiile publice ale audiovizualului vor rezerva, în cadrul grilelor de programe, spațiu de emisie gratuit în problemele de educație pentru sănătate a populației și de promovare a modului sănătos de viață.

Ministerul Sănătății, în comun cu Instituția publică națională a audiovizualului Compania “Teleradio-Moldova”, va stabili modalitățile și spațiul acordat în grila de programe campaniilor de informare, educare și comunicare, pentru reflectarea problemelor de educație pentru sănătate a populației și de promovare a modului sănătos de viață.

8. Se recomandă mass-media să participe plenar la activitățile din cadrul Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, cu reflectarea lor sistematică în reportaje, știri, informații, materiale etc.

9. Ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale vor informa Ministerul Sănătății semestrial, pînă la data de 15 a lunii ce urmează după expirarea termenului, despre realizarea obiectivelor.

Ministerul Sănătății va generaliza informațiile prezentate și va raporta Guvernului, pînă la data de 25 a lunii ce urmează după expirarea semestrului, despre executarea Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015.

10. Se abrogă Hotărîrea Guvernului nr. 1000 din 28 septembrie 1998 “Cu privire la Programul național de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 92-93, art. 972).

Prim-ministru Vasile Tarlev

Contrasemnează:

Ministrul sănătății Ababii	Ion
Ministrul educației și tineretului Țvircun	Victor
Ministrul finanțelor Pop	Mihail
Ministrul culturii și turismului Cozma	Artur
Ministrul economiei și comerțului Dodon	Igor

Nr. 658. Chișinău, 12 iunie 2007.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului nr. 658
din 12 iunie 2007

Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015

Dezvoltarea și perfecționarea măsurilor de promovare a sănătății și asistenței medicale preventive sînt indispensabil legate de educația pentru sănătate a populației și de promovarea modului sănătos de viață.

Educația pentru sănătate constituie o componentă a educației generale a populației și este o activitate instructiv-educativă cu multiple aspecte, orientată spre cultivarea unui comportament conștient și responsabil al individului în scopul dezvoltării, menținerii și fortificării sănătății, recuperării capacității de muncă și prelungirii duratei de viață activă.

I. ARGUMENTĂRI

Starea sănătății populației este un indice integrat al dezvoltării sociale a țării, o reflectare a bunăstării social-economice și morale, un factor decisiv de influență asupra potențialului economic, cultural și a forței de muncă a societății.

Menținerea și fortificarea sănătății este o sarcină socială primordială a statului, ce poate fi realizată numai prin eforturile comune ale instituțiilor statale și publice, instituțiilor medicale, prin colaborarea intersectorială, sporirea responsabilității fiecărei părți și motivarea reală a fiecărui cetățean în păstrarea sănătății proprii și a sănătății publice.

Anumite stări morbide sînt determinate de factori precum poluarea mediului înconjurător, creșterea tensiunii neuro-psihologice, nivelul scăzut al instruirii fizice și igienice a populației, mai ales a tinerilor, stresul socioeconomic, alimentația nerațională, deprinderile dăunătoare, sedentarismul, nivelul scăzut al culturii sanitare, incompetența în problemele de profilaxie, planificare familială, atitudinea neglijentă, iresponsabilă față de propria sănătate etc.

În situația epidemiologică creată, lipsa mijloacelor specifice pentru prevenirea maladiei SIDA și tratarea narcomaniei, nivelul înalt al morbidității prin maladii infecțioase și cronice neinfecțioase, răspîndirea în rîndurile populației, mai ales la copii și tineret, a deprinderilor dăunătoare (fumatul, narcomania, consumul excesiv de alcool) necesită intensificarea măsurilor de profilaxie și, în primul rînd, de mobilizare socială a populației prin realizarea măsurilor de educație pentru sănătate, prin organizarea diverselor acțiuni de promovare a modului sănătos de viață și prin ridicarea nivelului de cultură sanitară a populației. Aceasta va contribui esențial la cultivarea unui comportament conștient și responsabil, care va conduce la stabilirea echilibrului biologic, psihic, cultural și spiritual al omului și, ca rezultat, la menținerea și fortificarea sănătății și recuperarea capacității de muncă, evitarea traumatismelor, violenței și accidentelor, renunțarea la deprinderile dăunătoare, prelungirea duratei active a vieții.

Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015 (denumit în continuare Programul național) prevede o serie de măsuri orientate spre minimalizarea acțiunii factorilor sus-numiți, și a fost elaborat în baza unor studii profunde a cunoștințelor populației în domeniul sanogenezei, cu luarea în considerare a rezultatelor implementării programelor naționale din anii precedenți, a oportunităților, dificultăților și aspectelor pozitive identificate.

II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI

Programul național este orientat spre promovarea în societate a unui mod sănătos de viață și prevede soluționarea problemei prioritare din domeniul sănătății publice - menținerea și fortificarea sănătății populației, trasează strategia și tactica perfecționării în continuare a educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață.

Nivelul înalt de instruire și cultură sanitară a populației se impune ca un imperativ actual și prevede un ansamblu de măsuri organizatorice, metodologice și tehnice, care au drept scop însușirea de către populație a cunoștințelor necesare în domeniul sanogenezei, protecției mediului, igienei individuale, igienei alimentației, prevenirii îmbolnăvirilor; evitarea abuzului de medicamente și alcool, renunțarea la droguri, cunoașterea și identificarea timpurie a principalelor semne de boală, luarea unei poziții active față de sănătatea individuală și colectivă.

Direcțiile principale ale educației pentru sănătate prevăd:
conjugarea eforturilor, implicarea și coordonarea activității autorităților administrației publice centrale și locale, mass-media, agenților economici, persoanelor fizice, ONG-urilor și organismelor internaționale în calitate de coparteneri în realizarea activităților de educație pentru sănătate și de promovare a modului sănătos de viață;

crearea condițiilor optime pentru cetățeni de realizare deplină a potențialului de sănătate, în scopul îmbunătățirii, menținerii și fortificării sănătății pe tot parcursul vieții;

participarea la activități de educație pentru sănătate și implicarea responsabilă a cetățenilor, grupurilor de populație, comunității, instituțiilor, organizațiilor și sectoarelor;

desfășurarea educației pentru sănătate a familiei, punîndu-se accentul pe pregătirea copiilor și, îndeosebi, a tinerilor pentru căsătorie și viața de familie, cultivarea unei atitudini corecte față de

planificarea familiei, promovarea cunoștințelor cu privire la îngrijirea sănătății femeilor, copiilor și adolescenților;

îmbunătățirea, extinderea și modernizarea educației pentru sănătate în cadrul grupurilor de copii și tineret, în funcție de particularitățile de vârstă, sex, gen de activitate, în vederea formării și consolidării deprinderilor unui comportament igienic adecvat și a prevenirii îmbolnăvirilor;

extinderea și modernizarea educației pentru sănătate a personalului din întreprinderi, instituțiile de stat și particulare, din asociațiile rurale, în scopul evitării îmbolnăvirilor profesionale, păstrării capacității depline de muncă și stimulării inițiativei personale privind participarea acestora la măsurile de promovare a sănătății;

intensificarea acțiunilor de prevenire și combatere a bolilor transmisibile, punând accent pe bolile social-condiționate (tuberculoza, infecția cu HIV/SIDA, infecțiile cu transmitere sexuală, alcoolismul, narcomania, toxicomania etc.);

susținerea acțiunilor de prevenire și combatere a bolilor cronice prin sporirea aportului educației pentru sănătate, formarea și menținerea deprinderilor și abilităților, comportamentului igienic corect, organizarea regimului de viață, combaterea abuzului de substanțe toxice uzuale;

promovarea activităților de educație pentru sănătate în scopul conștientizării de către populație a riscului pentru sănătate din cauza nerespectării regimului de muncă și odihnă, alimentării neraționale, sedentarismului etc.;

intensificarea educației pentru sănătate în problemele de prevenire a accidentelor (în special a accidentelor rutiere), la domiciliu și la locul de muncă, și instruirea populației în vederea acordării primului ajutor;

integrarea educației pentru sănătate în cadrul programelor cultural-artistice pentru populație;

promovarea cunoștințelor pentru îngrijirea elementară a bolnavilor, pentru respectarea indicațiilor de regim igienico-dietetic, în scopul restabilirii sănătății, capacității de muncă, reabilitării și a unei cât mai bune reintegrări sociale;

popularizarea asigurărilor medicale de sănătate, a noilor metode și mijloace de profilaxie și reabilitare, participarea activă a populației la realizarea reformelor sistemului de asistență medicală, promovarea educației pentru sănătate ca cel mai eficient mijloc de păstrare a sănătății, mijloc cu un pronunțat caracter public, cetățenesc, ce reprezintă un factor important în ridicarea nivelului de cultură generală a populației;

orientarea profilactică a ocrotirii sănătății și a măsurilor de sanogeneză, fiind o direcție importantă a educației pentru sănătate, care includ dezvoltarea interesului pentru practicarea sportului și pentru folosirea factorilor naturali în scopul călirii organismului și al sporirii speranței la viață;

popularizarea noilor elaborări științifice în domeniul profilaxiei, igienei școlare și a muncii, planificării familiale, evitării factorilor de risc;

ridicarea responsabilității față de sănătatea proprie, familială și colectivă, ca părți integrante a sănătății publice.

Soluționarea acestor sarcini este posibilă doar cu condiția ca educația pentru sănătate să se manifeste multilateral în viața spirituală și culturală a societății, utilizând ca mijloace intermediare literatura, teatrul, cinematografia, televiziunea, presa, radioul, care au menirea de a forma ideologia modului sănătos de viață și de a prezenta latura frumoasă a sănătății psihice și fizice a omului.

Obiectivele principale sînt:

executarea prevederilor actelor legislative și normative în domeniul protecției muncii și sănătății;

modificarea atitudinii populației față de sănătatea proprie, transformarea cunoștințelor în domeniul igienei în convingeri și acțiuni concrete și adecvate;

asigurarea asistenței medicale prin acțiuni economice eficiente privind menținerea și fortificarea sănătății populației;

normalizarea și ameliorarea parametrilor dezvoltării fizice a persoanelor angajate în câmpul muncii și a generației în creștere;
menținerea și consolidarea rezervei de forță fizică de muncă;
reducerea pagubelor, inclusiv economice și morale, cauzate de îmbolnăviri, pierderi ale capacității de muncă și de invalidități; evitarea decesului prematur; prelungirea duratei de viață activă, creșterea speranței de viață a populației.

III. PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND REALIZAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL

[plan](#)

IV. SARCINILE EXECUTORILOR ÎN REALIZAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE PROMOVARE A MODULUI SĂNĂTOS DE VIAȚĂ PENTRU ANII 2007 - 2015

Guvernul:

va exercita funcțiile de supraveghere a realizării Programului național prin intermediul Consiliului republican pentru coordonarea și monitorizarea activităților Programului, asigurând participarea reprezentanților ministerelor, ONG-urilor, organismelor internaționale și ai donatorilor;

va înainta propuneri de ajustare a actelor legislative axate pe activitățile de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață la cerințele Organizației Mondiale a Sănătății și ale Uniunii Europene;

va prevedea în bugetul de stat alocații destinate pentru finanțarea strategiilor și activităților de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață;

va promova practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Sănătății:

va elabora proiectele de acte legislative, normative și directive în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate a populației;

va coordona, organiza și monitoriza realizarea Programului național;

va elabora Strategia de comunicare în sănătate;

va organiza instruirea cadrelor medicale și nemedicale în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate;

va elabora programe-tip, materiale instructive și informative în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate a populației;

va participa la implementarea curriculumului “Educație pentru sănătate” ca obiect de studiu obligatoriu în clasele I-XII;

va implementa, în comun cu Ministerul Educației și Tineretului, programul Organizației Mondiale a Sănătății, Consiliului Europei și Comisiei Europene “Rețeaua Europeană de Școli care Promovează Sănătatea”;

va asigura elaborarea și editarea în tiraj de masă, precum și distribuirea materialelor ilustrative și a literaturii de popularizare a cunoștințelor medico-igienice;

va informa populația privind sănătatea publică, starea de sănătate și situația sanitaro-epidemiologică, starea mediului înconjurător și influența lui asupra sănătății;

va acorda autorităților administrației publice, ministerelor, agențiilor, serviciilor, ONG-urilor ajutor consultativ, metodic și organizatoric în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate la realizarea Programului național;

va organiza periodic olimpiade, concursuri de desen, expoziții de materiale ilustrative etc., având ca temă promovarea sănătății și educația pentru sănătate a populației;

va asigura organizarea și desfășurarea permanentă a activităților de promovare a sănătății și de educație pentru sănătate în cadrul zilelor mondiale și al lunilor/ săptămînilor de popularizare a cunoștințelor medico-igienice în diferite grupuri de populație;

va conlucra cu organismele internaționale rezidente în Republica Moldova în vederea susținerii și realizării unor măsuri de educație pentru sănătate a populației și de promovare a modului sănătos de viață;

va promova în rândurile angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Educației și Tineretului:

va organiza instruirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață;

va asigura instruirea și formarea abilităților în promovarea modului sănătos de viață la elevi, adolescenți și tineri;

va implementa curriculumul “Educație pentru sănătate” ca obiect de studiu obligatoriu în clasele I - XII;

va implementa, în comun cu Ministerul Sănătății, Programul Organizației Mondiale a Sănătății, Consiliului Europei și Comisiei Europene “Rețeaua Europeană de Școli care Promovează Sănătatea”;

va asigura elaborarea și editarea materialelor didactice pentru profesori, elevi și studenți în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate;

va antrena elevii, adolescenții și tinerii în organizarea și desfășurarea activităților de promovare a sănătății, de protecție a mediului înconjurător și de salubritate a localităților;

va implica părinții elevilor în instruirea și formarea abilităților în promovarea sănătății;

va organiza periodic olimpiade, concursuri de desen, expoziții de materiale ilustrative etc., avînd ca temă promovarea sănătății și educația pentru sănătate a populației;

va organiza și desfășura permanent activități de educație pentru sănătate a populației și de promovare a modului sănătos de viață în cadrul zilelor mondiale și al lunilor/săptămînilor de popularizare a cunoștințelor medico-igienice în diferite grupuri de populație;

va promova în rândurile angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Culturii și Turismului:

va organiza instruirea și perfecționarea cadrelor din cultură în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață;

va aborda problemele de educație pentru sănătate a populației prin includerea în repertoriul teatrelor, inclusiv al celor pentru copii, a reprezentațiilor cu această tematică;

va organiza periodic în cadrul bibliotecilor, sălilor de lectură și de expoziții a concursurilor de desen, a expozițiilor de materiale ilustrative etc., avînd ca temă educația pentru sănătate a populației și promovarea modului sănătos de viață;

va desfășura săptămîni de prezentare a filmelor cu tematica educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață;

va organiza și desfășura în cadrul zilelor mondiale și al lunilor/ săptămînilor de popularizare a cunoștințelor medico-igienice expoziții, serate tematice, reprezentații teatralizate pentru diferite grupuri de populație cu tematica educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață;

va promova în rândurile angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale:

va organiza instruirea și perfecționarea cadrelor din subordine în domeniul protecției mediului și promovării sănătății;

va lua măsuri de asigurare a unui mediu înconjurător sănătos;

va asigura desfășurarea anuală în teritoriile administrative a concursurilor “Cea mai salubă gospodărie”, “Cea mai salubă localitate”, cu finala republicană;

va asigura informarea populației în problemele de protecție a mediului, salubritate a

localităților și diminuare a efectelor chimicalelor folosite în agricultură și industrie asupra sănătății;

va promova în rândurile angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare:

va organiza instruirea și perfecționarea cadrelor din complexul agroindustrial în domeniul educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață;

va asigura instruirea igienică a angajaților din complexul agroindustrial (conform minimului sanitar);

va organiza instruirea noilor angajați în domeniul igienei, protecției muncii și tehnicii securității;

va promova pe piață produsele alimentare autohtone cu conținut scăzut de grăsimi animaliere și produsele vegetale (hrană sănătoasă);

va revedea normele conținutului de grăsimi și glucide în produsele alimentare, conform cerințelor Uniunii Europene;

va promova în rândurile angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Industriei și Infrastructurii:

va organiza instruirea și perfecționarea cadrelor din întreprinderile industriale în domeniul educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață;

va asigura instruirea igienică a angajaților din întreprinderile industriale (conform minimului sanitar);

va organiza instruirea noilor angajați în domeniul igienei, protecției muncii și tehnicii securității;

va promova pe piață produsele și mărfurile autohtone inofensive pentru sănătate, conform cerințelor Uniunii Europene;

va promova în rândurile angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Dezvoltării Informaționale:

va acorda ministerelor, altor autorități administrative publice centrale, autorităților administrației publice locale, ONG-urilor asistență consultativă la elaborarea și definitivarea paginilor web destinate informării populației în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață;

va participa la asigurarea accesului populației la servicii internet, de telefonie fixă și mobilă, în scopul informării ample în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață, prin acordarea asistenței la elaborarea paginilor web, liniilor fierbinți, deschiderea centrelor consultative etc.;

va promova în rândurile angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Afacerilor Interne:

va elabora, în comun cu Ministerul Sănătății, planul și programele-tip de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru diferite contingente de colaboratori și efectivul militar al trupelor de carabinieri, asigurând implementarea acestora;

va organiza și desfășura permanent și în cadrul zilelor mondiale și al lunilor/ săptămânilor de popularizare a cunoștințelor medico-igienice activități de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în rândul colaboratorilor și efectivului militar al trupelor de carabinieri;

va desfășura activități de profilaxie a răspândirii deprinderilor dăunătoare și manifestărilor antisociale (alcoolism, toxicomanie, narcomanie, sex comercial, violență în familie etc.);

va promova în rândul colaboratorilor și efectivului militar al trupelor de carabinieri cultura fizică și sportul prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Apărării:

va elabora, în comun cu Ministerul Sănătății, planul și programele-tip de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru diferitele contingente de militari, asigurând implementarea acestora;

va organiza și desfășura permanent activități de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în cadrul zilelor mondiale și lunilor/ săptămânilor de popularizare a cunoștințelor medico-igienice în rândul efectivului militar;

va desfășura în rândul efectivului militar activități de profilaxie a răspîndirii deprinderilor dăunătoare și manifestărilor antisociale (relații neregulate, alcoolism, toxicomanie, narcomanie etc.);

va promova în rândul colaboratorilor și efectivului militar practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Justiției:

va elabora și implementa, în comun cu Ministerul Sănătății, planul și programele-tip de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru angajați;

va elabora și implementa planul și programele-tip de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru deținuți;

va organiza și desfășura permanent activități de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în cadrul zilelor mondiale și lunilor/ săptămânilor de popularizare a cunoștințelor medico-igienice în rândul colaboratorilor și efectivului militar din instituțiile penitenciare;

va asigura desfășurarea în rândul contingentului de deținuți a activităților de profilaxie a răspîndirii deprinderilor dăunătoare și manifestărilor antisociale (violența, alcoolism, toxicomanie, narcomanie, traumatism etc.);

va promova în rândul colaboratorilor și al deținuților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor:

va elabora, în comun cu Ministerul Sănătății, planul și programele-tip de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru angajați;

va prevedea la planificarea, construcția și reconstrucția străzilor, șoselelor și magistralelor auto benzi speciale pentru ciclism și alergări;

va prevedea la planificarea, construcția și reconstrucția străzilor locuri de traversare și rampe pentru pietonii în cărucioare cu rotile;

va asigura folosirea pentru transportul de pasageri doar a unităților de transport proiectate și dotate cu fotolii speciale pentru acest gen de activitate;

va interzice comercializarea produselor de tutungerie, a băuturilor alcoolice și practicarea jocurilor de noroc în gările auto, feroviare și aeriene;

va promova în rândul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Economiei și Comerțului:

va organiza instruirea și perfecționarea cadrelor din comerț în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate;

va asigura instruirea igienică a angajaților din comerț (conform minimului sanitar);

va organiza instruirea noilor angajați în domeniul protecției muncii și tehnicii securității;

va promova în rândul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Academia de Științe a Moldovei:

va prevedea în Comanda de stat tematici științifice de promovare a modului sănătos de viață;

va promova în rândul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Finanțelor:

va asigura suportul financiar în limitele mijloacelor prevăzute anual în Legea bugetului de stat pentru anii respectivi în scopul realizării Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015;

va promova în rândul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Ministerul Administrației Publice Locale:

va monitoriza realizarea programelor teritoriale ale autorităților administrației publice locale de promovare a modului sănătos de viață;

va contribui la implementarea inițiativelor autorităților administrației publice locale privind organizarea și desfășurarea activităților de educație pentru sănătate, de promovare a modului sănătos de viață și de protecție a mediului înconjurător;

va promova în rândul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Autoritățile administrației publice locale (consiliile raionale/ municipale, Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia (Gagauz-Yeri):

vor elabora, aproba (cu buget stabilit) și realiza programe teritoriale de promovare a modului sănătos de viață;

vor susține inițiativele comunității în organizarea și desfășurarea activităților de educație pentru sănătate, de promovare a modului sănătos de viață și de protecție a mediului înconjurător;

vor atrage populația la desfășurarea măsurilor de protecție a mediului înconjurător și de salubritate a localităților;

vor asigura desfășurarea în teritoriile administrative a concursurilor "Cea mai sănătoasă localitate";

vor asigura construcția în localitățile urbane de parcări subterane pentru evitarea ambuteiajelor și a poluării mediului;

vor promova în rândul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Compania Națională de Asigurări în Medicină:

va susține inițiativele Ministerului Sănătății în organizarea și desfășurarea activităților de educație pentru sănătate și de promovare a modului sănătos de viață;

va sprijini elaborarea proiectelor de acte legislative, normative și directive în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate a populației;

va asigura asistența la instruirea cadrelor medicale și nemedicale în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate a populației;

va sprijini elaborarea programelor-tip, materialelor instructive și informative în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate a populației;

va susține editarea în tiraj de masă a materialelor ilustrative și a literaturii de popularizare a cunoștințelor medico-igienice;

va susține organizarea periodică a olimpiadelor, concursurilor de desen, expozițiilor de materiale ilustrative etc., având ca temă promovarea sănătății și educația pentru sănătate a populației;

va promova în rândul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

Agenția Sportului:

va organiza instruirea și perfecționarea cadrelor din subordine în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață;

va organiza și desfășura sistematic activități de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în cadrul zilelor mondiale și a lunilor/săptămânilor de popularizare a cunoștințelor medico-igienice în rândul angajaților și sportivilor;

va desfășura activități de profilaxie a răspîndirii deprinderilor dăunătoare și manifestărilor antisociale (alcoolism, narcomanie, sex comercial, violență în familie etc.);

va elabora programe de dezvoltare a culturii fizice și sportului pentru diferite localități;

va participa la crearea condițiilor favorabile de practicare a culturii fizice și sportului pentru diferite categorii de populație prin susținerea activității școlilor și cluburilor sportive, asociațiilor sportive, organizarea activităților sportive de masă etc.;

va participa la organizarea competițiilor sportive ministeriale, ramurale, teritoriale, în scopul promovării activității fizice și sportului.

Agencia Construcții și Dezvoltare a Teritoriului:

va implementa programe naționale și regionale de amenajare a teritoriului pentru crearea condițiilor de promovare a modului sănătos de viață;

va promova în rîndul angajaților practicarea culturii fizice și a sportului prin organizarea activităților sportive, inclusiv de masă.

V. SURSELE POTENȚIALE DE FINANȚARE A PROGRAMULUI

1. Bugetul de stat.

2. Bugetele unităților administrativ-teritoriale.

3. Mijloacele fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

4. Mijloacele financiare ale organizațiilor, întreprinderilor, instituțiilor cu diferite forme de proprietate.

5. Mijloacele financiare ale organizațiilor internaționale: Banca Mondială, UNICEF, Fondul Global SIDA/TB/Malarie etc.

6. Mijloacele financiare ale organizațiilor non--guvernamentale.

7. Donațiile organizațiilor, instituțiilor și persoanelor particulare.

VI. FINANȚAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE PROMOVARE A MODULUI SĂNĂTOS DE VIAȚĂ PENTRU ANII 2007-2015

1. Asigurarea suportului tehnic și material al secțiilor de educație pentru sănătate din centrele de medicină preventivă și instituțiile medico-sanitare publice teritoriale, centrelor de resurse informaționale (14 centre):

procurarea echipamentului și utilajului - 1 665 000,0 lei;

procurarea soft-ului - 700 000,0 lei;

dezvoltarea sistemului informațional - 1 100 000,0 lei;

menținerea sistemului informațional și soft-ului - 98 000,0 lei;

instruirea personalului - 360 000,0 lei;

salarizarea personalului - 161 000,0 lei;

cheltuieli administrative - 280 000,0 lei.

Total: 5 246 000,0 lei.

2. Pregătirea cadrelor medicale și nemedicale în materie de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață:

a) elaborarea suportului didactic în materie de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață:

pentru elevii instituțiilor preuniversitare - 443 000,0 lei;

pentru elevii școlilor profesionale și colegiilor - 160 000,0 lei;

pentru studenții instituțiilor superioare - 293 000,0 lei;

pentru corpul didactic din instituțiile preșcolare - 80 000,0 lei;

pentru profesorii din instituțiile preuniversitare - 493 000,0 lei;

pentru corpul didactic din școli profesionale și colegii - 493 000,0 lei;

pentru corpul didactic din instituții superioare - 493 000,0 lei;

b) elaborarea programelor-tip de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață:

pentru angajații din cultură - 80 000,0 lei;

pentru angajații din economia națională cu condiții nocive de muncă - 150 000,0 lei;
pentru părinți - 50 000,0 lei;

c) instruirea:

cadrelor didactice din instituțiile preuniversitare (5000 persoane anual) - $800\ 000,0 \times 9 = 7\ 200\ 000,0$ lei;

cadrelor didactice din instituțiile preșcolare (2000 persoane) - 400 000 lei;

cadrelor didactice de la colegii și școli profesionale (4000 persoane) - 800 000,0 lei;

cadrelor didactice din instituțiile superioare (2000 persoane) - 400 000,0 lei;

medicilor de educație pentru sănătate și a medicilor de familie (1000 persoane anual) - $200\ 000,0 \times 9 = 1\ 800\ 000,0$ lei;

părinților (2000 persoane anual) - $400\ 000,0 \times 9 = 3\ 600\ 000,0$ lei;

angajaților din economia națională, cultură, administrația publică locală etc. (3000 persoane anual) - $600\ 000,0 \times 9 = 5\ 400\ 000,0$ lei;

reprezentanților ONG-urilor, mass-media, organizațiilor obștești (1000 persoane anual) - $300\ 000,0 \times 9 = 2\ 700\ 000,0$ lei.

Total: 25 035 000,0 lei.

3. Activitatea științifico-practică:

a) elaborarea tematicii științifice în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață (2 lucrări) - $400\ 000,0 \times 2 = 800\ 000,0$ lei;

b) realizarea unor studii pentru determinarea cunoștințelor, atitudinilor și practicilor în domeniul promovării sănătății:

pentru elevii claselor VIII-XII (2 studii) $100\ 000,0 \times 2 = 200\ 000,0$ lei;

pentru părinți (2 studii) $50\ 000,0 \times 2 = 100\ 000,0$ lei;

pentru corpul didactic (2 studii) - $50\ 000,0 \times 2 = 100\ 000,0$ lei;

pentru populația generală (2 studii) $300\ 000,0 \times 2 = 600\ 000,0$ lei.

Total: 1 800 000,0 lei.

4. Mobilizarea socială a populației, activitatea de informare, comunicare și educare a populației:

a) realizarea unor emisiuni permanente la radio și televiziune consacrate promovării modului sănătos de viață - 1 350 000,0 lei;

b) elaborarea unei publicații de popularizare a științei - 1 350 000,0 lei;

c) elaborarea materialelor ilustrativ-informative pentru diferitele grupuri de populație cu tematica promovării unui mod de viață sănătos (300000 exemplare anual) - $300\ 000,0 \times 5,0 \text{ lei} = 1\ 500\ 000,0$ lei anual $\times 9 = 13\ 500\ 000,0$ lei;

d) susținerea campaniilor de comunicare prin intermediul mass-media (4 campanii pe an) $250\ 000,0 \times 4 = 1\ 000\ 000 \times 9 = 9\ 000\ 000,0$ lei;

e) organizarea concursurilor teritoriale și naționale, festivalurilor, expozițiilor etc. pentru diferitele categorii de vârstă la tema promovării sănătății și profilaxiei maladiilor - $600\ 000,0$ anual $\times 9 = 5\ 400\ 000,0$ lei;

f) amenajarea edificiilor sportive - $1\ 000\ 000,0$ anual $\times 9 = 9\ 000\ 000,0$ lei;

g) turnarea și derularea clipurilor audio, video, filmelor de scurt metraj cu tematica promovării sănătății și profilaxiei maladiilor pentru diferitele grupuri de populație - $800\ 000,0 \times 9 = 7\ 200\ 000,0$ lei;

h) construcția și amenajarea terenurilor sportive, stadioanelor, benzilor pentru ciclism, locurilor de agrement și odihnă, salubritatea teritoriilor, anual - $1\ 000\ 000 \times 9 = 9\ 000\ 000,0$ lei.

Total: 55 800 000,0 lei.

TOTAL general: 87 881 000,0 lei.

[finanțarea](#)

**Componența nominală
a Consiliului național pentru coordonarea și monitorizarea realizării**

Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015

Ababii Ion - ministrul sănătății, președintele Consiliului
Bahnarel Ion - medic-șef sanitar de stat, director general al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, vicepreședintele Consiliului
Crudu Valentin - viceministru al educației și tineretului, vicepreședintele Consiliului
Calmîc Varfolomei - specialist principal al Ministerului Sănătății, vicedirector general al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, secretarul Consiliului

Membrii Consiliului:

Lapicus Tatiana - viceministru al culturii și turismului
Silivestru Petru - viceministru al ecologiei și resurselor naturale
Zubic Valentin - viceministru al afacerilor interne
Spivacenco Anatolie - viceministru al agriculturii și industriei alimentare
Semeniuc Marina - șef al Direcției financiare în ocrotirea sănătății și asistență socială a Ministerului Finanțelor
Targon Ion - medic-șef al Ministerului Apărării
Mihalache Corneliu - președinte al Consiliului Coordonator al Audiovizualului
Reniță Valeriu - director al Agenției Informaționale de Stat "Moldpres"
Teleşco Ilie - președinte al Instituției publice naționale a audiovizualului
Compania "Teleradio-Moldova"
Chicu Valeriu - prorector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"
Ețco Ludmila - director al instituției medico-sanitare publice Institutul de cercetări științifice în domeniul ocrotirii sănătății mamei și copilului
Benu Victor - președinte al Sindicatului "Sănătatea"

**Regulamentul
Consiliului național pentru coordonarea și monitorizarea realizării
Programului național de promovare a modului
sănătos de viață pentru anii 2007-2015**

I. Dispoziții generale

1. Consiliul național pentru coordonarea și monitorizarea realizării Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015 (denumit în continuare Consiliul) este o structură intersectorială de nivel național, instituită în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului "Cu privire la Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015". În activitatea sa Consiliul se conduce de actele legislative, normative și directive în vigoare ale Republicii Moldova și de prezentul Regulament.

2. Scopurile Consiliului sînt contribuirea la implementarea eficientă a activităților din cadrul Programului național de promovare a modului sănătos de viață și monitorizarea realizării lui, atragerea și distribuirea finanțelor de la organizațiile internaționale pentru realizarea acțiunilor prevăzute în Program ca răspuns la prioritățile țării în domeniu trasate în Obiectivele de

Dezvoltare a Mileniului și în Planul de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană.

3. Consiliul își desfășoară activitatea pe principiile democrației, transparenței și colaborării reciproce, în baza unui parteneriat între instituțiile de stat, organizațiile internaționale și neguvernamentale.

4. Activitatea Consiliului se bazează pe principii de conlucrare intersectorială și interministerială, în vederea asigurării unei participări mai largi și eficiente a părților interesate și a stabilirii unei legături durabile între toți factorii-cheie implicați în elaborarea, promovarea și implementarea politicilor naționale în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață, formării unui comportament sanogen și responsabilizării populației privind sănătatea individuală și a comunității.

5. Consiliul este constituit din președinte, doi vicepreședinți, un secretar responsabil și membri. Din componența Consiliului fac parte reprezentanți ai ministerelor, altor autorități administrative centrale, instituțiilor și organizațiilor interesate din țară. În caz de eliberare a membrilor Consiliului din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul acestuia vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în posturile respective, fără emiterea unei noi hotărâri de Guvern.

6. Consiliul conlucrează cu ministerele, alte autorități administrative publice, asigură elaborarea complexului de măsuri în vederea organizării educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață, colaborează cu organismele internaționale și neguvernamentale.

7. Membrii Consiliului sînt parteneri egali, cu drepturi depline de participare și implicare în procesul de luare a deciziilor, pentru aprobarea rezoluțiilor fiind necesare 2/3 din voturile membrilor prezenți.

II. Funcțiile Consiliului

8. În scopul realizării Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, Consiliul:

- a) examinează și aprobă planurile complexe de promovare a modului sănătos de viață;
- b) aprobă planul său anual de activitate;
- c) înaintează Guvernului propuneri privind alocarea din bugetul de stat a fondurilor necesare pentru aplicarea strategiilor naționale în domeniu;
- d) informează periodic Guvernul referitor la mersul realizării Programului național de promovare a modului sănătos de viață;
- e) formulează propuneri privind modificarea și completarea actelor legislative și normative în domeniu;
- f) examinează și evaluează activitatea ministerelor, altor autorități administrative centrale, autorităților administrației publice locale în vederea realizării Programului național de promovare a modului sănătos de viață;
- g) organizează și participă la elaborarea măsurilor de promovare a modului sănătos de viață;
- h) promovează parteneriatul intersectorial în vederea dezvoltării și implementării programelor naționale și asigură transparența în procesul luării deciziilor;
- i) analizează și propune ministerelor, altor autorități administrative centrale, autorităților administrației publice locale măsuri privind realizarea acțiunilor complexe de promovare a modului sănătos de viață;
- j) generalizează și înaintează propuneri privind implementarea experienței avansate de promovare a modului sănătos de viață;
- k) îndeplinește orice alte atribuții în vederea realizării scopului și sarcinilor pentru care a fost constituit, în conformitate cu legislația în vigoare.

III. Organizarea și evidența activității

9. Consiliul își desfășoară activitatea conform unui plan, aprobat la una dintre ședințele sale.

10. Ședințele Consiliului se țin, de regulă, o dată în trimestru, dar nu mai rar de o dată în 6 luni. Ședințele Consiliului pot fi organizate și la inițiativa președintelui Consiliului sau la solicitarea a 1/3 din membrii acestuia, cu informarea membrilor Consiliului cu o lună înainte.

11. Deciziile Consiliului se adoptă prin vot deschis, cu 2/3 din voturile membrilor prezenți.

12. Rezultatele ședințelor se consemnează în procese-verbale, semnate de președinte și de secretarul responsabil.

13. Ședințele sînt prezidate de președintele Consiliului, iar în cazul absenței acestuia - de vicepreședinte. La ședințele Consiliului pot participa persoanele invitate în calitate de raportori sau observatori, fără drept de vot.

14. Nivelul coordonator al Consiliului este asigurat de secretarul responsabil al acestuia, care:

a) elaborează proiectele planului anual de activitate și planurilor activităților dintre ședințele Consiliului, stabilind datele aproximative ale ședințelor, și le prezintă Președintelui Consiliului pentru examinare;

b) cu două săptămîni înainte de ședință, întocmește agenda preliminară, pe care o propune membrilor Consiliului pentru completări și modificări;

c) după ședințe, expediază membrilor Consiliului procesele-verbale și alte materiale solicitate, prin intermediul poștei electronice;

d) raportează anual membrilor Consiliului despre activitățile efectuate și informează în permanență președintele despre activitatea Consiliului;

e) îndeplinește alte sarcini la propunerea Consiliului.